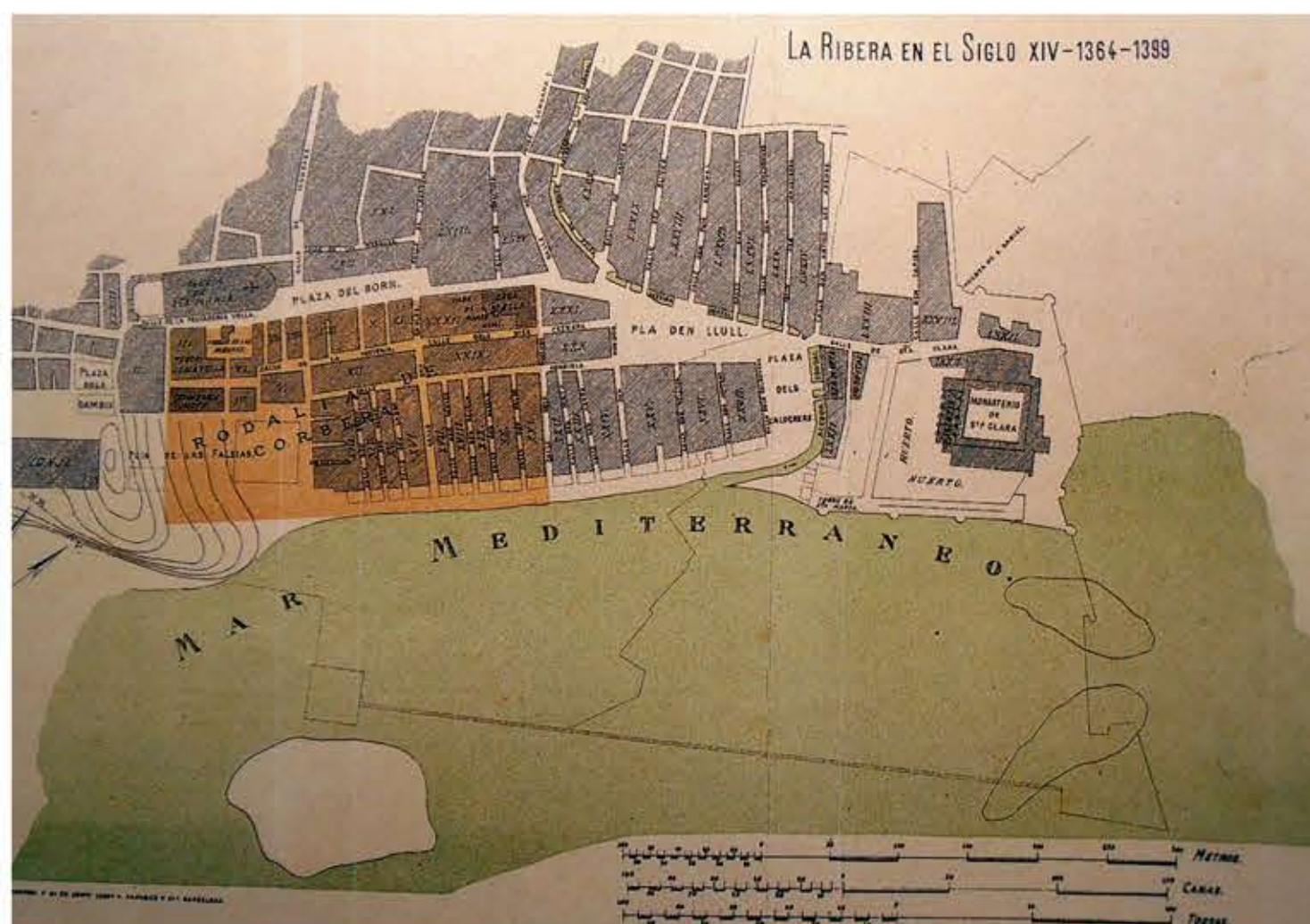

Plànol de la Ribera, 1209

Plànol de la Ribera, 1364-1399

Plànol de la Ribera, 1439

El Barri marítim de la Barceloneta és una llenca de terra de forma quasi triangular, d'unes seixanta-ha hectàrees, formada per sediments marins. La línia de la costa de Barcelona, ha anat canviant amb el temps; desde la prehistòria, amb una línia de costa propera a l'actual Pl. Catalunya, i en constant canvi. Els terrenys en els quals es va assentar la Barceloneta, no existien un segle i mitg abans de la construcció d'aquest barri. Aquests terrenys son fruit de l'acumulació de sediments de sorra arrosstrada per les corrents marines provinents del nord i que eren contingudes per l'espigó del port construït el 1640, i que van acabar unint-se amb l'antiga illa de Malians (on actualment es troba l'estació de França) amb terra ferma, formant la llengua de terra base de la Barceloneta.

LA "BARCELONETA" I LA CIUTAT

La **Barceloneta** havia tingut un veïnat compost principalment de mariners, sense aportacions forasters; les famílies hi vivien agermanades, les portes solien ser obertes i els habitants passaven més estona al carrer que no a casa. Fins el 1859, separada per les muralles i el Portal del Mar, constitueix un **barri apart**.

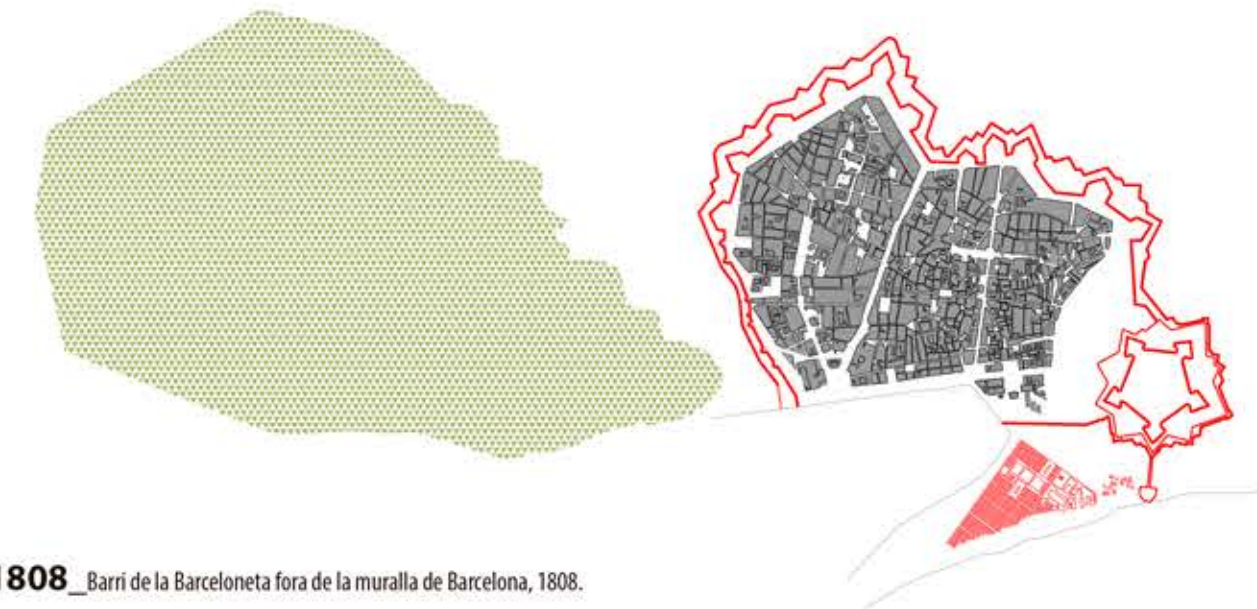
En enderrocar-se la muralla i el Portal del Mar el 1859, el barri va passar de la jurisdicció militar a la municipal de Barcelona. El **lliure accés a la Barceloneta** va suposar per els veïns la perduda de la seguretat que tan havia caracteritzat el barri. La indústria va causar un increment excessiu de la població de la Barceloneta.

S'inagura el Ferrocarril BCN-Mataró, la primera línia de ferrocarril a Espanya, separant el barri de la Ciutadella. L'exposició Universal de 1888, va suposar la **recuperació de l'espai de la Ciutadella militar per a la ciutat**, reconvertida en un gran parc urbà, i acompanyada de la construcció de la gran estació central de ferrocarril, l'Estació de França. Per connectar el barri de la Barceloneta amb el parc de la Ciutadella es va construir un pont que travessava les vies del tren. La recuperació de l'espai de la Ciutadella ha sigut fins avui una de les millors intervencions a la ciutat, **funcionant com un pulmó al centre de la ciutat, entre el barri històric i l'eixample de Cerdà**.

L'inaguració del telefèric Barceloneta-Montjuïc, era un exemple més de la **intenció general de fer canvis en els entorns del barri i en la seva relació amb la ciutat**, amb una proximitat màxima a aquella nova centralitat urbana. Durant els anys 60, la Barceloneta es converteix en un dels espais d'oci i lleure més importants de la ciutat, pel fet que disposava de l'única platja accessible de la ciutat.

La Catalana del Gas cedeix a la ciutat 14 hectàrees. La recuperació d'aquest espai permet al barri la **creació d'un parc, el Parc de la Barceloneta**, separat del Parc de la Ciutadella per les vies del tren i la Ronda Litoral i en contacte directe amb el passeig marítim. El **1994** es proposa un **pla director per unir el Parc de la Ciutadella amb el Mar**. Es va construir la primera fase del pont, però finalment no es va dur a terme el projecte.

Arriben els **Jocs Olímpics de Barcelona el 1992**. Amb el Pla de la Ribera d'inicia la remodelació de la façana marítima, millorant les connexions i construint edificis singulars a la vora del mar, entre ells l'edifici de consultes externes de l'Hospital del mar. **Una transformació en la imatge de Barcelona mirant el mar**.

1808 _ Barri de la Barceloneta fora de la muralla de Barcelona, 1808.

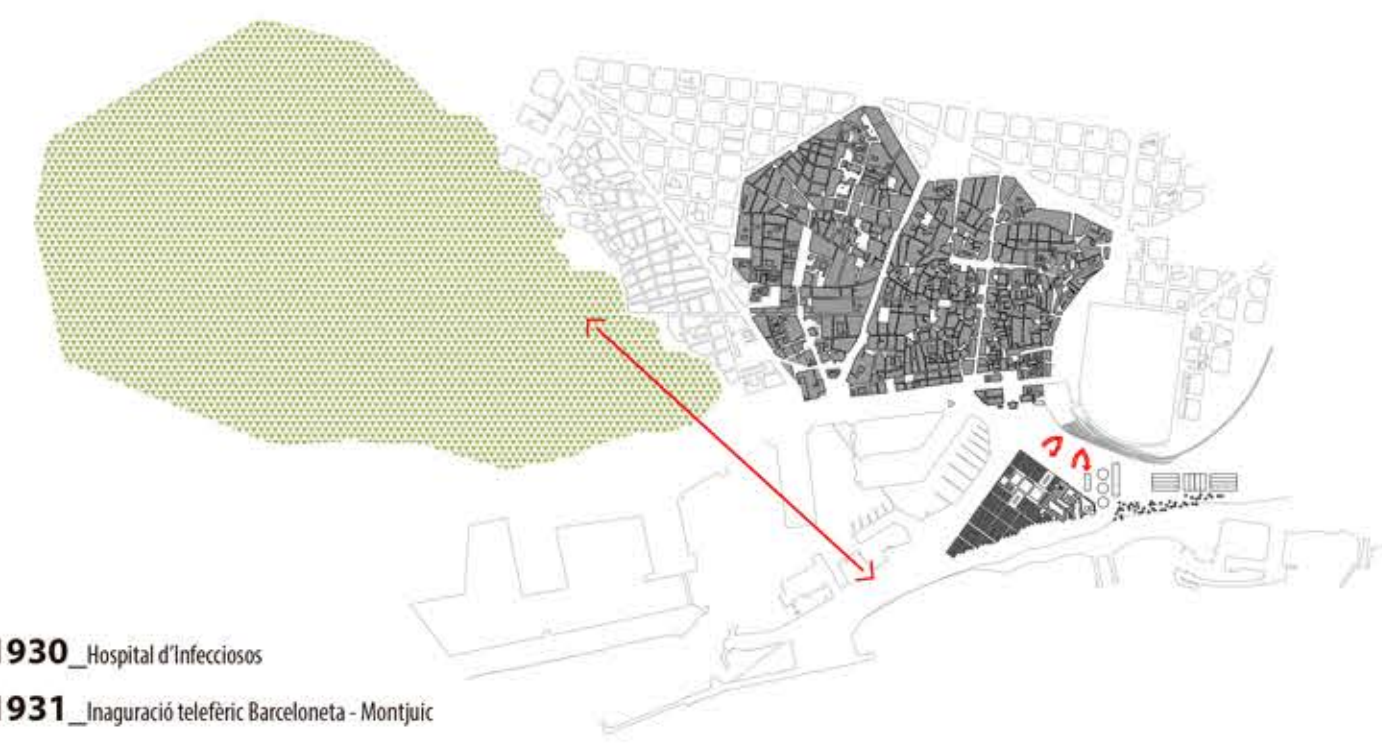

1859 _ Enderroc de la muralla i el Portal del Mar.

1848 _ Inaguració primer ferrocarril d'Espanya, Ferrocarril BCN-Mataró

1888 _ Exposició Universal, recuperació de l'espai de la Ciutadella.

1930 _ Hospital d'Infecciosos

1931 _ Inaguració telefèric Barceloneta - Montjuïc

1986 _ La Catalana del Gas cedeix 14 Hectàrees a la ciutat.

1992 _ Remodelació de la façana marítima, Olimpíades del 92.

"BARCELONETA"

La veu popular l'anomenà "Barceloneta" per significar que és una part de Barcelona.

A l'actualitat la imatge que ofereix el barri de la Barceloneta, és una imatge plena de contrastos. Contrastos induïts per la diferència de la població que la havita i les persones que la visiten. Existeixen dos barris en un:

EL BARRI QUE PERSISTEIX, on està la totalitat de la gent i les famílies que s'han establert en el lloc desde fa temps, amb activitats lligades al mar o als serveis propis del barri.

EL BARRI ITINERANT, un barri que canvia cada dia i respon a les temporades i al turisme. És un barri dedicat al que visita i passeja pels seus carrers, amb els serveis per aquells que visiten però no persisteixen.

Aquests dos barris conviuen junts, es toquen, interaccionen i existeixen en si mateixos, intentant cadascun sobreviure.

La determinació de les activitats en els espais ferroviaris a l'altra banda de la Ronda Litoral, en els terrenys de l'antiga estació de rodalies i la històrica Estació de França, seran **molt importants per a la vertebració del barri** amb aquesta nova àrea urbana, incloent-hi el mateix Parc de la Ciutadella. **Transformacions en la etapa recent que poden resoldre el tradicional aïllament del barri respecte la ciutat.**

"Que les actuacions futures encertin en l'aprofundiment en la integració urbana del barri a una Barcelona molt dinàmica". J.M.Vilanova

Els barracons a la platja de la Barceloneta, 1950.

Bibliografia: El barri de la platja de Barcelona que la veu popular anomenà "Barceloneta"; Manuel García Martín, 1989. "Barceloneta, un quart de mil·lenni"; Ajuntament de Barcelona i Gas Natural S.A.

LA 4ª FAÇANA DE L'HOSPITAL DEL MAR

MARC CALVO TORRAS

TUTOR: PERE FUERTES TRIBUNAL 3 Albert Cuchi, Joan Ramon Blasco i Manuel Sanchez ETSAV primavera 2014